

Nr 246.

Av herr **Lindhagen**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om delning av jord å landet m. m.

Skifteslagspropositionen innefattar även förslag till lag om sammanläggning av fastigheter å landet. Lagen gäller fastigheter i samma ägares hand. I motiven förekommer ett yttrande, att den är särskilt avsedd att fylla ett behov för de norra delarna av riket. Detta uttalande förskräckte mig, då som bekant Norrlandskommitténs bestämda uppfattning var, att man borde hindra sammanslagning av bolags arrendejordbruk under skilda hemmans delar, var till stor benägenhet förefanns.

I lagtextens 9 § stadgas nu emellertid, att om fastighet, som ifrågasättes skola ingå i sammanläggning, är sådan att lagen angående uppsikt å vissa jordbruk i Norrland, Dalarna och Värmland därå äger tillämpning, må sammanläggning ej äga rum, i händelse anledning prövas vara för handen att antaga, att sammanläggningen medför minskning i de självständiga jordbrukens antal. Mot detta stadgande måste anmärkas, att på andra ställen sålunda en minskning i de självständiga jordbrukens antal får förekomma genom sammanläggning, en högst märklig statskonst i en tid, som spanar efter försörjningsmöjligheter för folket. Vidare synes hava förglömts, att den nuvarande norrländska vanhävdslagen på grund av kompromiss mellan kamrarna i strid mot sakens natur och norrlandskommitténs förslag endast gäller sådana bolags och enskilda spekulanters hemman, på vilka norrländska arrendelagen icke är lämplig. Då den senare lagen väl i de flesta händelser är tillämplig, innefattar stadgandet en förtäckt tillåtelse för bolagen att i de flesta fall sammanslå arrendejordbruk och sålunda minska de självständiga jordbrukens antal.

Dessutom står i lagtexten de dunkla orden »anledning prövas vara för handen att antaga». Detta är säkerligen ett uttryck för förslaget »smidighet», vilket i detta sammanhang lätt kan tolkas såsom en uppfordran att låta bli en del antaganden och följaktligen beredas tillfälle att blunda för verkligheten.

Det hemställas,

att riksdagen, med anledning av förslaget till lag om sammanläggning av fastigheter å landet, ville besluta:

1) att förbudet i 9 § mot sammanläggning, som medför minskning i de självständiga jordbrukens antal, utsträcker att gälla hela landet såsom en allmän regel;

Motioner i Första kammaren, Nr 246.

2) att, därest förbudet inskränkes till vissa jordbruk i Norrland, Dalarna och Värmland, detsamma ej måtte begränsas blott till sådana jordbruk, å vilka norrländska vanhävdslagen äger tillämpning, utan utsträckas att gälla även alla jordbruk, å vilka norrländska arrendelagen äger tillämpning;

3) att i 9 § under alla förhållanden utgår orden »anledning prövas vara för handen, att antaga att».

Stockholm den 19 februari 1926.

Carl Lindhagen.